

Uppdrag att stimulera gemensam kunskapsutveckling om rehabilitering för personer med psykisk sjukdom och psykisk funktionsnedsättning samt uppdrag att utbetala medel

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Försäkringskassan centralt att pröva ansökan om och fördela medel till en myndighetsgemensam kunskapsutveckling om rehabilitering för personer med psykisk sjukdom och psykisk funktionsnedsättning. Ansökningar från lokala kontor inom Försäkringskassan ska vara samordnade med andra myndigheter (kommuner, landsting och lokalkontor inom Arbetsförmedlingen). Beslut om fördelning av statsbidrag sker på Försäkringskassans huvudkontor.

Regeringen uppdrar samtidigt åt Socialstyrelsen att betala ut medel till Försäkringskassan för denna satsning. Socialstyrelsen får för detta ändamål disponera 10 000 000 kronor av de medel som för 2009 avsatts inom ramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 1:8 Bidrag till psykiatri. Medlen ska utbetalas till Försäkringskassan efter rekvisition. Medel som inte använts ska Försäkringskassan återbetala till Socialstyrelsen.

Som villkor för medlen gäller följande:

- Kunskapssatsningen ska vara samordnad och anordnas gemensamt för personal i landstinget och kommunen/kommunerna samt vid Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans lokalkontor.
- Ansökan ska innehålla ett program för den kunskapsutveckling som planeras för att utveckla kompetensen om rehabilitering för personer med psykisk funktionsnedsättning och beräknat antal deltagare.
- Ansökan ska innehålla en utvecklingsplan för hur den kunskap som uppnås i denna satsning är tänkt att långsiktigt tas tillvara i den ordinarie kompetensutvecklingen.

- Av ansökan ska framgå kostnaderna för själva programmets genomförande (exklusive kostnader för lokaler, eventuella resor, deltagarnas löner och kringkostnader).
- Ansökan ska även rymma andra uppgifter som Försäkringskassan behöver för att kunna fördela och följa upp bidraget.
- Statsbidrag kan uppgå till maximalt 70 procent av kostnaderna för själva utbildningsprogrammet, dock högst till 300 000 kronor per program. För 2009 kan maximalt 9 500 000 kronor beviljas.

Uppdraget omfattar även att informera och stimulera Arbetsförmedlingen, landsting och kommuner samt Försäkringskassan internt att tillsammans genomföra en satsning på kunskapsutvecklande utbildningar för personalen. För detta får Försäkringskassan använda högst 500 000 kronor.

Närmare om uppdraget

Försäkringskassan ska tillsammans med Arbetsförmedlingen och i nära samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting sätta upp ytterligare villkor för utbildningen. Det är i detta sammanhang lämpligt att ta tillvara de utbildningar som redan bedrivs inom myndigheterna.

Utbildningarna ska vara metodutvecklande och bygga på evidens och beprövad erfarenhet samt tillvarata nya perspektiv och samverkansformer. De åtgärder för vilka medel söks bör i möjligaste mån bidra till att utveckla och upprätthålla en långsiktig kunskap och kompetensnivå hos personalen. Medlen ska användas för att genomföra utbildningsinsatser, men också för andra kompetenshöjande insatser, för denna personal.

För att bevilja statsbidrag ska kostnaderna vara skäligen i förhållande till programmets omfattning och antal deltagare. Statsbidrag kan utgå endast vid ett tillfälle per geografisk kommunkrets. Medel som inte har förbrukats för avsett ändamål under det år som programmet enligt ansökan ska genomföras ska betalas tillbaka till Försäkringskassan senast den 1 mars året därpå.

Försäkringskassan ska följa upp satsningen och fortlöpande informera regeringen om uppdraget och hur det fortskrider. Lägesrapporter ska lämnas senast den 31 mars 2010 och senast den 31 mars 2011. En slutrapport ska redovisas till regeringen senast den 1 juni 2012. Uppdraget ska genomföras i samråd med Socialstyrelsen.

Ärendet

Riksdagen har för budgetåret 2009 (prop. 2008/09:1 utgiftsområde 9, bet. 2008/09:SoU1, rskr. 2008/09:127 och 128) beslutat att avsätta 893 471 000 kronor för regeringens satsning på förbättringar inom

vuxenpsykiatri och barn- och ungdomspsykiatri (anslag 1:8 Bidrag till psykiatri).

Nationell psykiatrisamordning konstaterar i slutbetänkandet *Ambition och ansvar* (SOU 2006:100) att det hos huvudmännen finns en betydande okunskap om rehabilitering av personer med psykisk funktionsnedsättning. Enligt betänkandet uppvisar många statliga och landstingskommunala verksamheter bristfällig kunskap om målgruppen, om effektiviteten och syftet med den egna verksamhetens aktiviteter. En av flera orsaker till att rehabiliteringsinsatserna är bristfälliga, är troligen att olika professioner och organisationer använder olika kunskapsbaser och begrepp för att beskriva målgruppen och de aktiviteter som görs. En annan orsak kan vara att organisationer har delvis olika syn på rehabilitering i fråga om metod, ramar och förutsättningar, vilket försvårar ett samarbete.

Nationell psykiatrisamordning bedömer att valen av insatser sällan styrs av vetenskap och beprövad erfarenhet. I stället styrs utbudet delvis av kortsiktiga resurser, organisationens behov eller ”flugor” i bemärkelsen dåligt utvärderade metoder för rehabilitering som passar den egna organisationen eller några eldsjälares arbete. Även en metodiskt utformad uppföljning av insatsen saknas i allmänhet.

Regeringen anser att det är av stor betydelse att personalen inom psykiatrin, socialtjänsten, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har en gemensam kunskapsbas och att denna kunskapsbas så långt som det är möjligt bygger på kunskap och beprövad erfarenhet.

För åren 2010 och 2011 avser regeringen avsätta 10 000 000 kronor per år för att stimulera fortsatt gemensam kunskapsutveckling inom psykiatrin, socialtjänsten, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Medel under 2010 och 2011 utbetalas till Försäkringskassan i den mån riksdagen beviljar medel för ändamålet.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Rickard Broddvall

Likalydande till
Socialstyrelsen

Kopia till

Socialutskottet
Arbetsförmedlingen
Försäkringskassan
Sveriges Kommuner och Landsting
Fi/BA
RK internrevision
RK/FA